

HISTORISCH ERFGOED, 'HARD LANDSCAPING' & VOORBEREIDING VOOR HET GROEISEIZOEN

Nieuwe, oude moestuin van Berbice op de schop

Een winterstop is voor watjes, daar doen we als vrijwilligers op Berbice niet aan. Ja, een belangrijk deel van de werkzaamheden is seizoensgebonden, maar in deze huidige warme 'winter' hoeft er zeker geen sneeuw te worden geruimd! De winter is wel een tijd om vooruit te kijken en plannen te maken, b.v. voor de historische moestuin op buitenplaats Berbice. Zowel terug in de tijd als vooruit in 2020: kan dat?

Door: Marjoleine Kooper-Huigen

VOORSCHOTEN - Vanaf juli 1688 worden Pieter de la Court van der Voort en zijn echtgenote Sara Poelaert eigenaar van buitenplaats Berbice. In de jaren die volgen ontstaan de experimentele tuinmuren voor het leifruit en wordt ook de oranjerie gebouwd. Gezien de historische ontwikkeling van moestuinen in Nederland is het logisch om aan te nemen dat de moestuin niet bij het huis heeft gelegen, maar verder in het park, waarschijnlijk voor de oranjerie. Die moestuin, samen met de opbrengst van twee boomgaarden, voorzag het gezin en gasten zowel van dagelijkse (wortelen, 'erreten' en sla) als heel bijzondere kost (perziken, asperges en meloenen).

Blauwdruk uit 1737

In zijn succesvolle boek over de aanleg van buitenplaatsen vertrouwt De la Court op zijn ervaring met 50 jaar tuinieren. Hij beschrijft ook de aanleg van een moestuin 'van bequaeme grootte voor een taemelijke groote familie,' met toegangspoortje en omgeven door een diepe

'Vaer-sloot': minstens 3 meter breed om te voorkomen dat kwajongens met de opbrengst aan de haal gingen! Een jaarkalender met werkzaamheden, zaad- en plant lijsten en zelfs een getekende plattegrond met schuttingen "om daaraan fyne Vrugten te teelen": Pieter beschreef het allemaal.

Vertaling naar het heden

Als onderdeel van de bewoningsgeschiedenis van de buitenplaats die we als Stichting willen doorgeven en bewaren, is een paar jaar terug gekozen voor het terugbrengen van Pieters historische moestuin.

Omdat de rozentuin nu voor de oranjerie ligt, gingen we aan de slag naast de vrijstaande retranschementmuur in het park. Bij deze oude fruitmuur waar de perziken en peren al zijn teruggekeerd, zijn de afgelopen jaren groenten, kruiden, bessen en bloemen gekweekt. Al werkend met Pieters ideeën en met veel leermomenten (aardperen en zonnebloemen lijken toch wel erg op elkaar...), zijn we nu toegekomen aan de volgende fase,

"Hard landscaping" in het winterzonnetje: naast de oude tuinmuur ontstaat de vorm van de nieuwe, oude moestuin van buitenplaats Berbice. Foto: W. van Erp.

die mogelijk wordt met financiële steun van twee Vrienden van Berbice.

De nieuwe, oude moestuin

De nieuwe aanleg wordt nauwkeuriger gebaseerd op Pieters tekening, met bredere paden waarnaast ook lage fruitbomen, zgn. 'naantjes' een plekje gaan vinden. Die opzet,

samen met beplanting van historische groenten en kruiden, en het werken met wisselteelt, zal deze historische tuin weer tastbaar tot leven brengen. Maar de moestuin zal in 2020 pas echt tot bloei komen door de opgedane praktische ervaring, het enthousiasme en de inzet van de moestuinvrijwilligers.

Zo sluiten we aan bij de hernieuwde belangstelling voor moestuinen binnen het huidige erfgoedbeleid. En met onze biologische aanpak en door het vergroten van de diversiteit op Berbice, dragen we ook een steentje bij aan klimaatverbetering.

Pieter de la Court van der Voort zou tevreden zijn.